

Приватизација во здравството...корумпираност и нељубезност...позитивна листа на лекови...недостиг од медицински материјал...персонал без пари...здравствени реформи за во Европа...

Пишува: Милева ЛАЗОВА

Во годинава која измина топ тема беше приватизацијата во здравството, која предизвика "бурни" реакции, како меѓу "белите мантили", така и кај населението на Македонија - потенцијални пациенти. И 2007 година здравствениот сектор, за жал, изобилуваше со долг од неколку милиони евра, со никаква отчетност пред граѓаните и големи финансиски афери, злоупотреби, како и со по неколку неисплатени плати во одредени болници во земјава, едноставно кажано - здравството беше и сè уште е во колабирана состојба. Кога ќе се спомне јавно здравство, автоматски се добива асоцијација за корумпираност и нељубезност на вработените, што директно влијаеше и врз односот кон болните. Сè ова кулминираше со поделбата на Клиничкиот центар во Скопје на 30 одделни клиник, кои полека почнуваат да функционираат како посебни здравствени установи.

Дејноста на Клиничкиот центар е пресериозна за тој да биде полигон за тестирање на нечији визии и идеи. Некои сметаа дека неурамнотежената трансформација на Клинички ќе резултира со колапс на здравствениот систем, а тоа ќе биде платено со човечки животи и здравје!

"Без корекции на постојните буџети, ќе поскапи услугата на пациентите, а

некои клиники ќе колабираат и ќе згаснат цели медицински дејности. Нема сличен пример во околните земји во

цврсто решено да воспостави јасни правила на игра во приватните и во државните здравствени установи и да го заздравува и да го стабилизира здравствениот систем. Се потенцира дека во реформите пациентите се ставени во центар на вниманието, почнала борбата против митото и корупцијата, наведувајќи дека сегашната гарнитура за десет месеци успеала да го намали долгот за

КАМЕРИТЕ А НЕ ВО С

транзиција. Трендот е интегрирање на системите, а не нивно растурање. По голем дел од клиниките и институтите не се профитабилни, што не значи и дека не се потребни. Ќе има и одлив на доктори-специјалисти", велат оние кои не се согласуваат со приватизацијата.

Но, Министерството за здравство е

20 милиони евра, а да ги зголеми услугите. Па, така реорганизацијата на Клинички центар се спроведува транспарентно, велат надлежните.

Дел од здравството е и Фондот за здравствено осигурување, кое и тоа како има голема и значајна улога. Во рамките на промените кои се во тек во здравствениот систем, овој Фонд се трансформира од "обичен финансиер" на здравствените установи, независно дали тие ја завршиле работата или не, во модерна институција која води грижа за своите осигуреници и "ќе купува и ќе плаќа" здравствени услуги од сите здравствени установи, независно од нивната сопственост, преку јасно утврдени критериуми и во најдобар интерес на осигурените лица. Свкупниот концепт на реформи во здравствениот систем, вклучувајќи ги и промените на законите, имаат цел да ги заштитат интересите на сите осигуреници, кои денес се принудени на дополнителни трошо-

ци за здравствените услуги, кои веќе се опфатени со пакетот на здравственото осигурување. Теоретски убаво спакувано, но што ќе покаже практиката...!

Со ова власта им објави војна на докторите, на кои им ја ограничи дополнителната дејност, и со досегашните реформски потези драстично им ги скратува правата на осигурениците. Сите матични доктори - општи, педи-

дицински материјал? Не... тој сè уште е рак-рана на здравството.

Дека во новоформираните клиници постои опасност од застој во снабдувањето со неопходните медицински материјали се покажа како точно. Пациентите сами купуваат мрежа, степлери, дури и инструменти за лапароскопски хируршки интервенции за да може да се оперираат според стандардните про-

тар снабденоста ќе се подобри, а директорите ќе бидат казнети за тоа што го нема на клиниките. Чудно, нешто многу заматено?

Згора на сè, во текот на летниот период пациентите се снаоѓаа како умеат и знаат. Со спуштени ролетни, чаршафи на прозорците, со вентилатори донесени од дома и со влажни марамчиња на чело, болните на скопските клиници се обидуваа да се спасат од пеколните горештини, кои ја зафатија нашата земја. Климатизери недостасуваа во болничките соби на речиси сите клиници - неврологија, гинекологија, нефрологија, кардиологија, психијатрија, хематологија и други. По ова следуваа акција на купување клима уреди, но каде завршија тие?! Последниот "рецепт" кој го препишаа здравствените власти беа мерите во сите јавни болници, амбуланти и клиници, а со цел да се зголеми ефикасноста на вработените, односно квалитетот на услугата. Оваа мерка, ветија надлежните, никако нема да ја наруши приватноста, а нема да бидат "пробиени" ниту личните податоци на пациентите, зашто ќе се снимале само јавни места - чекални, шалтери, влезови во клиници - а не ординации и хируршки сали. И тука пациентите со право реагираа. Како ќе се чувствува оној кој се сомнева дека има сексуално-пренослива болест или сида, ако и покрај тоа што му се загарантирани приватноста и

Незапамтен интерес владее кај жените во земјава за Кампањата за рано откривање на рак на матка и на дојка. За само 18 дена - од 8 до 26 октомври - биле направени 2.512 гинеколошки и 1.016 мамографски прегледи на дојка. Министерството за здравство обезбеди бесплатни гинеколошки прегледи за сите жени кои ќе се јават во јавните здравствени установи, независно дали имаат сини картони или не. Многу брзо листите за закажување беа исполнети до Нова година. Кампањата се одвиваше до крајот на годината под мотото "Надмудри го ракот, биди здрава жена". Во Министерството за здравство најавија дека ќе обезбедат пари за кампањата да продолжи и в година за да може заинтересираните жени да се прегледаат.

јатри, гинеколози и други од примарното јавно здравство почнаа да работат приватно. Но, по сè изгледа, "подебелиот" крај повторно ќе го извлечат пациентите. Стотина стоматолози протетичари, ортоданти и орални хирурзи негодуваа бидејќи, како што тврдеа, се

цедури, а воедно си ги набавуваат и неопходните потрошни материјали, инструменти или лекови, кои се дефицитарни. Бебињата сместени во инкубаторите на Клиничкиот центар дишат и преку лепени црева, бидејќи сè уште не се поправени овие апарати, стари по-

СИРКААТ ВО БЕЗЗАБИТЕ "БАБИ", ТАФИЛОКОКНИТЕ САЛИ

приватизираат без "правила на игра" од Министерството за здравство. Кај нив постои страв дека ќе останат без работа и без пари, а со најавите дека во 2008 година своите заби без пари ќе ги лекуваат само пациенти до 18 години, а

веќе од пет години... Недостигот од материјали на клиниките го создаваат докторите поради своето его и незадоволство. Така вели министерот за здравство. Нему директори му навестуваат дека има доктори кои намерно

заштитата на податоците, будно го набљудува камера во чекалната?

Но, на проблемите им нема крај. Со приватизацијата се отвори нов проблем. Луѓето кои беа вработени со "договор на дело", сега станаа волонтери за кои министерот за здравство вели дека тоа е нивна желба. И додека ресорното Министерство макар мачи да ги спроведе зацртаните реформи и да воведне некаков ред во здравството, ете нова беља. Стафилокока ги "нападна" клиниките. Веднаш беше спроведена контрола на вработените и беа затворени неколку оперативни сали. Еее, по ова, уште нешто многу фрапантно. Хирурзи и инструментарки непречено пушеле и во оперативниот блок на хирургија, каде тоа е строго забрането, тврдат доктори од оваа скопска клиника. Тие остро протестираат против оваа практика. И на крај секој ќе се праша "има ли крај на овој 'панагур' каде што треба да владее ред и дисциплина"?

Нема веќе ограничување на бројот на рецептите кои ги издаваат матичните доктори, решиле членовите на Управниот одбор на Фондот за здравство. Досега тие имаа право на осигуреник годишно да му препишуваат по 4 рецепти. Издавањето рецепти ќе оди со определување квота во вредност од 500 денари по капитационен поен. Новото правило за препишување лекови од позитивната листа нема да се одрази негативно врз осигурениците, но нема да биде ни казна за докторите, кои ќе мора рационално да пишуваат рецепти.

сите постари ќе плаќаат за секоја услуга, не се далеку од вистината.

А дали со приватизацијата ќе се надмине проблемот со недостатокот на ме-

ги враќаат пациентите, за потоа во весниците да пишува дека тоа и тоа го нема. Министерот изјавуваше дека по трансформацијата на Клиничкиот цен-